

อาหารสัตว์น้ำที่ต้องขึ้นทะเบียน

กับกรมประมง

กรมประมง โดยกองวิจัยและ

พัฒนาอาหารสัตว์น้ำ ควบคุม

ดูแลอาหารสัตว์น้ำตามพระ-

ราชบัญญัติควบคุมคุณภาพ

อาหารสัตว์ พ.ศ. 2558 รับขึ้นทะเบียนอาหารสำหรับสัตว์น้ำ 8 ชนิด

ได้แก่ ปลาตูก ปลาไน้จัดกินพืช ปลาน้ำจืดกินเนื้อ ปลาทะเลกินเนื้อ กุ้ง

ทะเล กุ้งน้ำจืด กบ และตะพาบน้ำ

แบ่งอาหารที่รับขึ้นทะเบียนเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทวัตถุดิบผสมแล้ว มี 3 ชนิด คือ

1.1 อาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป หมายถึง อาหารที่มีส่วนผสมหลายชนิด มีคุณค่าทางอาหาร เหมาะสมกับความต้องการของสัตว์น้ำ และผ่านกรรมวิธีในการผลิต พร้อมทั้งจะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ทันที เช่น อาหารเกล็ด/เม็ดจมสำหรับกุ้ง อาหารเม็ดลอยน้ำสำหรับปลา

1.2 หัวอาหารสัตว์ หมายถึง อาหารที่มีส่วนผสมที่มีคุณค่าทางอาหารสูงในระดับหนึ่ง มีลักษณะเป็นผงและจะต้องผสมกับวัตถุดิบอื่นตามคำแนะนำที่ระบุบนฉลากก่อนจะนำไปใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น หัวอาหารกุ้งก้ามกราม ต้องผสมพลาสติก รำข้าว ปลายข้าวก่อน แล้วนำมาอัดเม็ด ใช้เลี้ยงกุ้งก้ามกราม

1.3 สารผสมลวงหน้า หมายถึง วิตามิน แร่ธาตุ กรดอะมิโน จุลินทรีย์ เอนไซม์ อาจเป็นชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลายชนิด รวมกับวัตถุดิบที่ใช้เจือจาง เช่น แป้ง น้ำตาล มีลักษณะเป็นผงหรือของเหลว ใช้คลุกกับอาหารสำเร็จรูป เพื่อเพิ่มคุณค่าทางอาหารก่อนนำไปใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ

2. ประเภทอาหารเสริมสำหรับสัตว์ หมายถึง

อาหารที่ใช้เสริมเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการแก่สัตว์น้ำ

มักใช้คลุกกับอาหารสำเร็จรูป ก่อนนำไปใช้เลี้ยงสัตว์น้ำ

มี 4 ชนิด คือ

2.1 อาหารเสริมโปรตีน

2.2 อาหารเสริมไขมัน

2.3 อาหารเสริมวิตามิน

2.4 อาหารเสริมแร่ธาตุ

ฉลากอาหารสัตว์น้ำที่ต้อง

อาหารสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ต้องมีฉลากขนาดพอสมควรติดไว้ที่ภาชนะบรรจุ โดยต้องมีข้อความภาษาไทยแสดง

1. ชื่ออาหารสัตว์ทางการค้า
2. เลขทะเบียนอาหารสัตว์
3. ชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิต และชื่อผู้นำเข้าและสถานที่นำเข้า (ถ้าเป็นอาหารที่นำเข้าจากต่างประเทศ)
4. น้ำหนักสุทธิของอาหารสัตว์
5. ชื่อวัตถุดิบสำคัญซึ่งใช้เป็นส่วนผสม
6. คุณภาพทางเคมีของอาหารสัตว์
7. วัน เดือน ปี ที่ผลิตอาหารสัตว์ และ วัน เดือน ปี ที่อาหารสัตว์หมดอายุ
8. วิธีใช้

หากมีข้อสงสัยและต้องการคำแนะนำ เกษตรกรสามารถติดต่อได้ที่

กองวิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์น้ำ

อาคารปลอดประสพ ชั้น 4, 5 กรมประมง

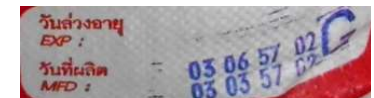
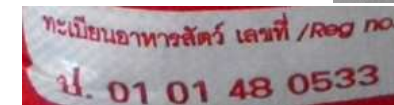
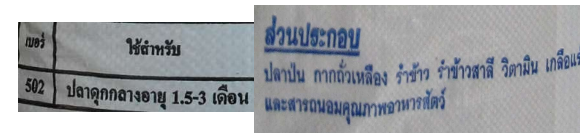
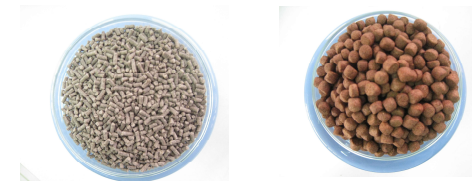
เกษตรกลาง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์ : 0 2562 0600-15 ต่อ 4403 โทรสาร : 0 2940 6149

Website : www4.fisheries.go.th/local/index.php/main/site2/afr

การเลือกซื้ออาหาร สัตว์น้ำอย่างถูกวิธี

กองวิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์น้ำ

อาคารปลอดประสพ ชั้น 4, 5 กรมประมง

เกษตรกลาง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์ : 0 2562 0600-15 ต่อ 4403 หรือ 0 2940 6149

โทรสาร : 0 2940 6149

E-mail : afqc.dof@gmail.com

Website : www4.fisheries.go.th/local/index.php/main/site2/afr

หลักการเลือกซื้ออาหารสัตว์น้ำ

อย่างถูกวิธี

1. เลือกอาหารให้ถูกต้องกับชนิดสัตว์น้ำที่เลี้ยง

อาหารสำเร็จรูปที่ผลิตออกขายในท้องตลาด แบ่งออกเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ อาหารปลาตก อาหารปลาน้ำจืดกินพืช อาหารปลาน้ำจืดกินเนื้อ อาหารปลาทะเลกินเนื้อ อาหารกุ้งทะเล อาหารกุ้งน้ำจืด อาหารกบ อาหารตะพาบน้ำ อาหารแต่ละชนิดทำจากวัตถุดิบที่แตกต่างกัน และมีองค์ประกอบทางเคมีที่แตกต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมกับชนิด และขนาดของสัตว์น้ำ เกษตรกรจึงควรเลือกอาหารให้เหมาะสมกับชนิดของสัตว์น้ำที่เลี้ยง

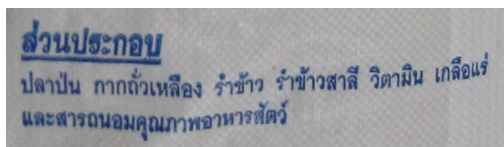
2. เลือกขนาดและรูปแบบของอาหารให้เหมาะสมกับขนาดของสัตว์น้ำ

ขนาดของอาหารมีความสำคัญมาก เพราะขนาดของอาหารจะขึ้นกับชนิดและอายุของสัตว์น้ำ ถ้าอาหารมีขนาดเล็กเกินไป สัตว์น้ำจะจับกินได้ยาก แต่ถ้าอาหารมีขนาดใหญ่เกินไป สัตว์น้ำจะกินไม่ได้ และอาหารที่เหลืออยู่ในบ่อจะมีผลเสียต่อคุณภาพน้ำที่เลี้ยง โดยดูจากฉลากอาหารซึ่งจะระบุว่าเหมาะสมกับสัตว์น้ำชนิดและขนาดใด

3. พิจารณาวัตถุดิบที่ใช้เป็นองค์ประกอบของอาหารสัตว์น้ำ

วัตถุดิบหลักที่ใช้ในอาหารสัตว์น้ำ ได้แก่ ปลาป่น กากถั่วเหลือง รำข้าว แป้งสาลี และอื่นๆ ซึ่งบนฉลากอาหารสัตว์น้ำจะมีรายชื่อของวัตถุดิบที่เป็นส่วนผสมของอาหารอยู่ ชนิดของวัตถุดิบสามารถบอกถึงคุณภาพของอาหารนั้นได้อย่างคร่าวๆ เช่น การมีปลาป่น เป็นองค์ประกอบย่อมดีกว่ามีเนื้อและกระดูกป่นเป็นองค์ประกอบ

4. กลิ่น

อาหารที่ดีควรมีกลิ่นหอมเพื่อดึงดูดให้สัตว์น้ำเข้ามากินอาหารได้มากขึ้น ควรหลีกเลี่ยงอาหารที่มีกลิ่นเหม็นหืน เพราะจะทำให้รสชาติของอาหารเสีย คุณค่าทางอาหารลดลง และยังเป็นอันตรายต่อสุขภาพของสัตว์น้ำโดยตรง

5. สี

อาหารสัตว์น้ำควรมีสีส้มำเสมอกันตลอดทั้งถุง ความแตกต่างของสีในเม็ดอาหาร แสดงว่าวัตถุดิบไม่ได้รับการผสมผสานอย่างทั่วถึงหรือเกิดเนื่องจากความสุกของเม็ดอาหารไม่เท่ากัน

6. ความสดของอาหาร

อาหารสัตว์น้ำที่บรรจุในถุงกระสอบควรมีอายุการเก็บไม่เกิน 3 เดือน เพราะคุณค่าทางอาหารจะลดลง และอาจมีเชื้อราเกิดขึ้นได้ในกรณีที่เกษตรกรพบเชื้อราในถุงอาหารสัตว์น้ำ ให้นำส่งคืนร้านค้า หรือผู้ขายทันที

7. สิ่งปะปน

อาหารสัตว์น้ำที่ดีไม่ควรมีสิ่งอื่นปะปนอยู่ เช่น แมลง หรือหนอน ก้อนกรวด หิน ทราย เปลือกปู หอย และอื่นๆ การมีสิ่งปะปนแสดงว่าการเก็บรักษาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไม่ถูกต้อง และอาหารที่ผลิตไม่ได้รับการควบคุมคุณภาพก่อนบรรจุ

8. ฝุ่น

อาหารที่มีฝุ่นมากจะทำให้อาหารสูญเสียไปในน้ำ และจะทำให้น้ำเสีย อาหารที่ดีควรมีฝุ่นไม่เกินร้อยละ 2

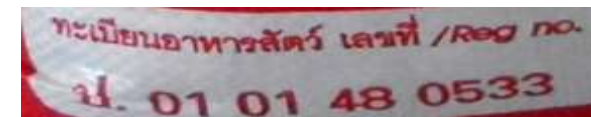
9. ความคงทนของอาหารในน้ำ

อาหารสัตว์น้ำต้องมีความคงทนในน้ำได้นานพอสมควรตามลักษณะการกินของอาหารสัตว์น้ำ เพื่อให้คุณค่าทางอาหารยังอยู่ครบถ้วน ไม่ละลายน้ำไปก่อนที่สัตว์น้ำจะกิน อาหารกุ้งควรมีความคงทนในน้ำไม่ต่ำกว่า 2 ชั่วโมง ส่วนอาหารปลาควรมีความคงทนในน้ำไม่ต่ำกว่า 15 นาที – 1 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับชนิดของปลา

10. เลือกซื้ออาหารสัตว์น้ำที่มีทะเบียน

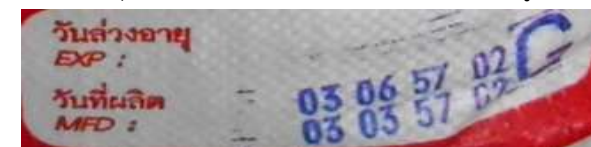
ควรซื้ออาหารสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมง หรือกรมปศุสัตว์ที่ถูกต้องแล้วโดยสังเกตที่ฉลากต้องมีเลขทะเบียนอาหารสัตว์ โดยอาหารสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียนกับกรมประมง จะมีเลขทะเบียนอาหารสัตว์ประกอบด้วยอักษร “ป” และตามด้วยรหัสตัวเลข 10 ตัว เช่น ป.01 01 43 9000

ส่วนอาหารสัตว์น้ำที่ขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์จะมีเฉพาะรหัสตัวเลข 10 ตัว เช่น 01 02 45 9999 นอกจากนี้ควรสังเกตว่าฉลากต้องมีชื่อผู้ผลิตและสถานที่ผลิตที่แน่นอนด้วย

11. ต้องซื้ออาหารที่ยังไม่หมดอายุ

โดยดู วัน เดือน ปีที่ผลิต และวัน เดือน ปี ที่หมดอายุได้จากฉลากอาหารสัตว์น้ำ ภาชนะบรรจุอาหาร ต้องอยู่ในสภาพใหม่ เรียบร้อย ไม่ชำรุด ฉีกขาด เปียกชื้นหรือเกิดสนิม ไม่มีรอยถูกเปิด

การเก็บรักษาอาหารสัตว์น้ำ

การเก็บรักษาอาหารสัตว์น้ำเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่เกษตรกรควรเอาใจใส่ หากมีการเก็บอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ จะทำให้คุณภาพอาหารลดลง หรือมีสารพิษที่เป็นอันตรายกับสัตว์น้ำเกิดขึ้น

สถานที่เก็บอาหารสัตว์น้ำควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นโรงเรือนโปร่ง อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่ควรมีความร้อน และความชื้นสูง เพื่อป้องกันการเกิดเชื้อรา
2. ปราศจากหนูและแมลงซึ่งเป็นพาหะนำโรคและสารพิษมาปนเปื้อนอาหารได้
3. มีหลังคาคลุม ป้องกันอาหารถูกแสงแดดโดยตรง ซึ่งจะทำให้วิตามินในอาหารถูกทำลาย และป้องกันไม่ให้อาหารเปียกน้ำเวลาฝนตก
4. ไม่ควรวางอาหารบนพื้นโดยตรง ควรทำชั้นวาง เพื่อป้องกันความชื้น

เกษตรกรควรปิดถุงหรือภาชนะบรรจุอาหารสัตว์น้ำให้สนิทหลังเปิดใช้แล้ว และควรปฏิบัติตามข้อควรระวังหรือคำเตือนที่ระบุไว้บนฉลาก